

Улас
Самчук

НА
ТВЕРДІЙ
ЗЕМЛІ

Харків
«ФОЛІО»
2020

НА ТВЕРДІЙ ЗЕМЛІ

We measure history by its catastrophes,
we recall the weather by its storms, but
the periods of peace and joy — who can
describe them?

Hugh MacLennan³

I

Коли я наважився на цю карколомну авантюру — набути власний будинок із шести кімнат з пивницею, за дванадцять тисяч і сімсот доларів, маючи на конті Королівсько-Канадського банку всього лиш тисячу сімсот готівкою, — мені здавалося, що я наважився як не на справжнє самогубство, то в кожному разі на якусь довічну каторгу, з якої не було вороття. Це коштувало мені не тільки багато доларів, але ще більше безсонних ночей, ніби я збирався ограбувати банк, або виконати атентат. Причин для цього було чимало, а головне — що після довгого одісейного блукання по широкому, розбурному світі, я ступив нарешті на тверду землю великого, спокійного континенту з його іншим, відмінним ладом, до якого я не мав доступу і на грані якого стояв грізний, вогненний напис: Небезпека! Вступ заборонений!

Але я відважився ту заборону порушити, жереб кинуто, і ось я вперше за всі свої тридцять вісім років життя зробився власником пречудного кусника нашої планети, тридцять два фути широкого, сто вісім довгого, під кокетливим горбиком звивистої вулиці Глен, де пишався в західному сонці, на два поверхи, «мій дім — моя фортеця»⁴, з верандою колоніального стилю, до якої від хідника вело тридцять двоє не дуже надійних, бетонних східців.

На початку цей дім і ця фортеця уявляли собою лишень містерійно занедбану порожнечу з атмосферою запаху

тютюну, правдоподібно «огдену», зі стелями, розписаними примарними розводами, які понуро, кожної хвилини, погрожували звалитися на голову, з помостами, які мало чим різнилися від звичайного хідника на вулиці, і кухнею, у якій, можна припускати, замість варити їжу, тридцять років кували кінські підкови.

Агент продажу реальностей новозаснованої, але вже відомої агенції «Снилик і Ко», з вулиці Дандес-Захід 33, якого я просив щось подібне для мене вичарувати, виконав своє завдання зразково і тим самим заощадив мені принаймні дві і пів тисячі готівкою.

Бо засадничо, мій дім (дозвольте на майбутнє його так величати) робив цілковито вдовольняюче враження, містився в непоганій частині міста, поблизу Гай-Парку, не позбавлений фантазії в топографії, два, спереду і ззаду, травники, залишки квітника, пара тінистих дерев, а головне, вище на взгір'ї за межею, справжні джунглі флори і фавни, де, крім дубів, берез, сосон та іншої рослинності, водилося також чимало сірих, ледачих ракунів, які лазили поруч з домашніми котами, перістих, кокетливих скунксів, які тероризували йоркширських пуделів і цілі зграї сірих та бурих вивірок, які, мов блохи, стрибали не тільки по деревах та телефонних дротах, але також по кухнях та їдальнях.

Пернате населення цього строкатого царства було заступлене не менш вражаюче. По травниках, куди не глянь, трудилися заприсяжені, невтомні ловці-молодці всілякого хробацтва, добродушні робіни, як фурія налітали зграями расові імперіалісти і агресори темно-бурі шпаки, між галуззям молитовно перегукувались, у своїх пишних червоних сутанах, педантично-важні чубаті кардинали, на телевізійних антенах різко і зловіще скреготали синюхи і багато інших дивовижних крилатих сотворінь, між якими особливо визначне місце займали різнобарвні колібрі, які, час від часу, блискавично з'являлися, обцілювали кожну квітку і так само блискавично зникали.

А коли додати, що в зарослому кленовим гаєм, давнонеживаному гаражі сусідки Грінвуд, водилося кілька осячих гнізд, а під моїм столітнім дубом за хатою незалежно і гор-

ЗМІСТ

У пошуках «твердої землі» (<i>І. Руснак</i>).....	3
НА ТВЕРДІЙ ЗЕМЛІ	13
Лена	78
Ми	191
В пошуках Лени	225
Коментарі (<i>І. Руснак</i>)	391
Словник малозрозумілих слів (<i>І. Руснак</i>)	403
Словник іншомовних слів і виразів (<i>І. Руснак</i>)	409